

УДК (438:477) (091) - 78:7

ЯГЕЛЛОНСЬКА ТРАДИЦІЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРА МОДЕЛЬ У СУЧАСНОМУ ПОЛЬСЬКОМУ ДИСКУРСІ ТА ЇЇ РЕЦЕПЦІЯ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Оксана ГИСА – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
<https://orcid.org/0000-0003-2236-7498>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1161>
oksana.hysa@tnpu.edu.ua

Олена МАРКОВА – доктор мистецтвознавства, професор, завідувачка кафедри теоретичної та прикладної культурології, Одеська національна музична академія ім. А. В. Нежданової м. Одеса,
<https://orcid.org/0000-0003-2236-7498>
dashaelena@gmail.com

Цитування:

Гиса О., Маркова О. Ягеллонська традиція як соціокультурна модель у сучасному польському дискурсі та її рецепція у формуванні культурно-мистецького простору України. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2026. № 52. С. 350–354. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1161>

Розглядається роль ягеллонської спадщини у формуванні політичних і культурних процесів в Україні та Польщі, окреслюється її вплив на міжкультурну взаємодію, становлення національної ідентичності та сучасні європейські соціокультурні трансформації; розкривається ягеллонська спадщина як приклад історично сформованої співпраці народів, заснованої на принципах взаємоповаги та культурного діалогу; акцентується увага на зверненні до ягеллонської традиції в сучасному науковому дискурсі, що засвідчує її актуальність для осмислення проблем європейської інтеграції й культурного різноманіття.

Ключові слова: ягеллонська традиція, міжкультурна освіта, слов'янський союз, культурна спадщина, Польща, Україна, релігійна та політична солідарність, модернізм у мистецтві.

Актуальність цієї роботи зумовлена необхідністю дослідження ягеллонства, яке у сучасному польському дискурсі набуло ідеологічного значення та пов'язане з українськими пошуками моделей національної політики. Ягеллонство виступає не лише як історико-політична концепція, а й культурний комплекс образів і національних спільнот. Протягом ХХ століття воно впливало на політичні та культурні уявлення Польщі та слов'янських народів і знаходило відображення у художніх моделях національної та наднаціональної творчості. У мистецтві постромантичної доби ідея ягеллонства актуалізується як спосіб осмислення історичних катаклізмів і сучасних викликів слов'янського, зокрема українського, культурного простору.

Сучасне польське керівництво проголосило новий етап, що продовжує традиції культурних взаємин, започатковані ще в XV столітті, що ставить перед дослідниками завдання осмислити таку заяву сусідньої держави з позицій українських інтересів, особливо в культурологічній перспективі. Йдеться про ініціативи в освітніх програмах та культурно-організаційних заходах, хоча сучасні реалії релігійних відносин та мистецького життя свідчать про незворотні зміни в польському ягеллонстві, які, з погляду України, доцільно коригувати відповідно до засад, що були продуктивними для нашої Вітчизни у контексті ягеллонської ідеї.

Аналіз інформаційної бази дослідження. Питання ягеллонських ідей та їх інтерпретації розкриті у працях К. Шайнохи [14], С. Яскула [8], Т. Ясудович [9] та інших авторів.

Наукове осмислення ягеллонської проблематики привертає увагу дослідників різних країн. Варто назвати значні теоретичні розробки, які представлені в Україні, Польщі та поза ними (праці О. Аврамчука [1], О. Галецького [7], В. Каменецького [10; 11], В. Конопчинського [12] та ін.). Названі дослідники щиро висвітлюють позиції стосовно Люблінської унії, оминаючи специфіку слов'янської надрелігійної солідаризації, що стала підґрунтям славної перемоги 1410 р., в якій православна шляхта і магнатство Русі-України й Литви зіграли вирішальну роль у звершенні вказаного акту. Історіографічні дослідження періоду ягеллонського правління формують концептуальні основи для політичного тлумачення розвитку цієї держави (роботи М. Дейвіса [3], Х. Віснера [15], М. Мацкевича [13] та ін.). Філософсько-естетичні аспекти ягеллонства генетично пов'язані з ідеями польського Ренесансу і докладно аналізуються в працях І. Шевченка.

Важливе місце в науковому дискурсі посідає дослідження політично-творчих аспектів сарматизму,

представлене у працях О. Гиси [2], Н. Петровської [6], О. Маркової [4], О. Муравської [5] й ін. Водночас ця проблематика опрацьована фрагментарно й потребує подальшого комплексного дослідження. У рамках запропонованої роботи ягеллонство аналізується як цілісний культурний комплекс, що об'єднує політичну ідеологію, релігійно-соціальні практики та художні форми репрезентації, що дозволяє по-новому оцінити його роль у формуванні національної та наднаціональної ідентичності і визначає наукову новизну дослідження.

Мета статті – дослідити ягеллонську спадщину як комплексний історико-політичний та культурний феномен, що вплинув на формування політичних, соціокультурних і міжетнічних процесів в Україні та Польщі. Особлива увага приділяється її ролі у розвитку міжкультурної взаємодії, становленні національної ідентичності та підтримці культурного діалогу, а також визначенню значення ягеллонських ідей для сучасних європейських соціокультурних тенденцій і взаємин між народами Центрально-Східної Європи.

Виклад основного матеріалу. У XIX-XX століттях слов'янський світ потребував опори на історичний досвід, де ягеллонська модель виявилася найбільш привабливою для Польщі, особливо після відновлення її державної незалежності у 1918 році. Ідеї ягеллонства дозволяли формувати державу через добровільне об'єднання народів перед загрозою зовнішньої небезпеки, серед яких були тоталітарний СРСР та відновлений німецький мілітаризм. У відповідь на ці виклики Ю. Пілсудський запропонував концепцію «нового ягеллонства», адаптуючи ренесансні принципи до політичних реалій XX століття.

Як свідчить огляд історичних коментарів подій у Польщі XV-XVI століть, доба Ягеллонів залишила цінний досвід для подальших міжнаціональних і міжрелігійних пошуків на світовому рівні. Протягом трьох століть, від XIV до XVI, були розроблені концепції та створена система заходів, інституцій і правових норм, що цілком відповідають сучасним викликам Європи у сфері соціальної мобільності, мультикультуралізму, міжнародних і міжкультурних відносин, релігійної терпимості та співпраці спільнот на регіональному, національному й наднаціональному рівнях. Ця співпраця знаходила своє відображення у науці, культурі та художній творчості.

Важливо зазначити, що в розквіті ренесансної доби в Європі створено численні ідеї, що виходять далеко за межі суто геополітичних відносин, а отже, і виходять за рамки того, що польські історики другої половини XIX та XX століть визначали як «ягеллонську ідею». З точки зору державного управління це завжди було інше сприйняття, яке в окремих країнах та національних об'єднаннях формувало своєрідний ягеллонський простір від Балтійського до Чорного морів. При цьому варто підкреслити, що цей простір не був здобутий силою зброї, а виник через дискурс об'єднання інтересів, відносну солідарність спільнот та усвідомлення полірелігійних досягнень народів, які об'єднувалися перед очевидною зовнішньою загрозою.

Коріння міжкультурної освіти в польській традиції простежується ще в ягеллонському минулому, коли практики взаємодії між різними культурами створили умови, які значно пізніше були теоретично осмислені. Багато з ідей минулого ягеллонського періоду можуть слугувати стимулом для розвитку сучасної мультикультурної, а передусім міжкультурної освіти, адаптація якої до сучасних контекстів дозволяє не лише поглибити знання про різні культури, а й опанувати методи їх розуміння та ефективної співпраці через різноманіття підходів до поставлених завдань.

Ідею Владислава II Ягайла як одну з важливих концепцій державності, що зародилася на теренах Литовського князівства та православно-язичницьких земель Речі Посполитої, оцінювали по-різному. Слід зауважити, що на теоретичному рівні її аналіз проводився ще в XIX столітті, тоді як з історичної перспективи ця ідея зазнавала і продовжує зазнавати різних тлумачень. Водночас справжня ягеллонська концепція втілює певний комплекс ідеальних цінностей, реалізація яких відбувалася в конкретних, хоча й змінних історико-географічних умовах.

На мирному об'єднанні наголошував один із перших дослідників ягеллонських ідей, історик Кароль Шайноха, який у праці «Ядвіга і Ягайло» (назва праці історично неточна, оскільки на першому місці мав би бути Ягайло) зазначав, що це був унікальний випадок добровільного об'єднання людей, які століттями були ворогами і чия подальша історія мала сприяти встановленню миру. З різних причин така успішна співпраця трансформувала цей безпрецедентний союз націй у тісніший союз родин і окремих осіб [14; 35]. Литовсько-Польська унія та Городоцький пакт поза сумнівом, передували державним, культурним, освітнім та економічним заходам, демонструючи, що навіть у періоди воєн та агресії можливо об'єднати різні культури без застосування насильства та створити умови для їх рівноправного співіснування [8; 67].

Щодо демократії, нібито притаманної ягеллонству, слід зазначити, що це спрощене трактування: насправді йшлося про республіканізм, який реалізовувався на рівні аристократичних зборів, таких як сейм у Польщі чи Запорізька Січ в Україні. У цьому контексті під час обговорення статусу Вільна у Другій Речі Посполитій ягеллонські ідеї в тлумаченні Ю. Пілсудського протиставлялися «п'ястівській» концепції, що

акцентувала загальнослов'янські та ранньохристиянські корені польської нації, що історично відповідало фактичним реаліям національного розвитку.

У 1929 році В. Каменецький сформулював сутність ягеллонської ідеї, яка вважається одним із перших її повних визначень: «Ягеллонська ідея – створена в результаті унії ягеллонська республіка базувалася на таких принципах: єдиний політичний устрій (Польська Корона / Велике князівство Литовське – а ось це вже історично, тому що на першому місці у XV ст. стояла Литва, якою правила православна лицарська аристократія); автономія окремих складників її території; адміністрація з місцевих жителів; рівний мовний статус; релігійна терпимість (точніше – державно-соціальна рівність різноконфесійних слов'ян); розвиток громадянських демократичних свобод (демократією ягеллонство взагалі не займалося); примирення патріотизму щодо польської республіки з патріотизмом місцевим та локально-етнічним і відстоювання західної цивілізації (останнє не мало стосунку до ягеллонства)» [11; 19].

Ці формулювання приймалися з певною умовністю, зважаючи на історичні обставини, зокрема щодо «відстоювання західної цивілізації». У 1929 році це було актуально, але не відображало реалій XV століття, коли зароджувалося ягеллонство. Польща Ю. Пілсудського постала не добровільно, а внаслідок контрибуцій, сплачених Австро-Угорщиною та Німеччиною після поразки у Першій світовій війні, а також через дипломатичні маневри більшовицької Росії, що намагалася зберегти свої «інтернаціональні» й «пролетарські» завоювання. Проте спільним із XV століттям залишалось те, що приєднані до Польщі землі були заселені народами, для яких союз із цією державою був більш привабливим, ніж перебування під попереднім пануванням. Здається, що Ягеллонський формат можна поширити на сучасність. Відповідно змінений і застосований до сьогоденної реальності, а також суспільних потреб, він може стати елементом міжкультурної освіти, показуючи на реальних прикладах, як на практиці забезпечити співіснування різних культур у довгостроковій перспективі» [8; 80].

С. Яскула дає визначення міжкультурній освіті таким чином: «Участь – як у структурах, джерелах, процесах, так і в культурних змінах. Її умови, принципи та масштаб просто визначають ступінь того, що ми хочемо назвати відкритістю до культурного розмаїття. Фактично саме ця участь стає принципом цінності, передумовою і метою суспільного розвитку як цінності, необхідної для розвитку особистості та суспільства. Ми припускаємо, що це має характер розвитку і не пов'язане з деградацією окремих культур, позбавленням їх ідентичності та відмінностей» [8; 81].

Як можна зауважити, концептуалізація ідей ягеллонства має потенціал інтеграції у практику міжкультурної освіти. Водночас у сучасних наукових міркуваннях щодо міжкультурної освіти рідко акцентується на збереженні та розвитку саме слов'янських культурних цінностей, що становило основний зміст ягеллонської традиції. Сучасна міжкультурна освіта для ефективного функціонування повинна спиратися як на історичні традиції та вимоги глобалізованого світу, так і на новітні культурні форми та методики. У такому контексті вона може виступати активним інструментом підготовки суспільства до життя у сучасних умовах культурного різноманіття.

Феномен ягеллонства у розвитку слов'янських народів, зокрема українського, сприяв, з одного боку, формуванню національної самосвідомості та мислення в Україні, породивши культурну класику козацької доби, а з іншого – сприяв зростанню державної потуги Польщі. Унікальне співіснування польського, литовського та українського народів, а також двоконфесійний церковний устрій (католицизм і православ'я) у XV-XVI століттях відобразилося в художніх досягненнях сарматизму, який, хоча й сформувався в межах польської національної культури та мистецтва, мав значні аналогії з культурними традиціями України, Угорщини, Франції та інших країн, де візантійсько-православні засади перепліталися з елементами західноєвропейських релігійних і світоглядних впливів. Історія офіційних угод між Польщею та Литвою, у якій Русь добровільно приєдналася перед загрозою монгольського нашествия та за умови православного хрещення князя й його оточення, у період 1385-1568 років демонструє важливість взаємного навчання, розуміння різних поглядів і спільного пошуку загального блага для виживання слов'янських народів у контексті загроз цивілізації католицького Заходу та проісламського Сходу [2; 86].

Узагальнюючи аналіз розвитку концепції ягеллонства та її вплив на події XVI-XVII століть, а також наукове осмислення різними авторами у XIX-XX ст., слід виділити кілька ключових аспектів. Визнання історичної значущості діяльності Владислава II Ягайла, представника литовського менталітету в контексті польсько-литовських відносин, є беззаперечним. Це підкреслює роль литовського етносу як частини балтійської етнічної спільності, що до XVI ст. зберігала давні слов'янські вірування, пізніше інтегровані в християнські релігійні канони.

Орієнтація польських дослідників на реалізацію ідей ягеллонства у Другій Речі Посполитій (1918-1939 рр.), яку за ініціативою Ю. Пілсудського називали Другою Великою Польщею, демонструє акценти, запозичені Пілсудським у його ідеологічних маніфестаціях. Особливу роль у цьому відіграла Люблінська унія 1569 року, яка утвердила Польщу як носія цінностей Західної цивілізації у східнослов'янському

просторі. Така концепція стала підґрунтям історичних викликів, що призвели до занепаду Польщі наприкінці XVII – початку XVIII ст., адже ягеллонство виникло в умовах протистояння Західній цивілізації, яка через Тевтонський орден закликала «очистити» Європу від слов'янства та православ'я. Внаслідок цього підходу Другої Великої Польщі Ю. Пілсудського, фактично історично приреченої, відбулося жорстке протистояння більшовицькій Росії, незважаючи на присутність у ньому слов'янського елемента.

Стійким внутрішньо-полемічним чинником щодо ягеллонства Ю. Пілсудського закономірно виступала «п'ястівська» ідея, оскільки мононаціональний і моноконфесійний характер Польщі був спірним з огляду на історичні корені польської нації. Дискусії щодо польської концепції «прометеїзму» та відповідного тлумачення польського місіонерства сприяли ширшому розумінню ягеллонських заповітів, включно з їхньою йозефінізацією, на що зокрема звертав увагу папа Іван Павло II, наголошуючи, що у глобальному світі питання етнічної, національної чи державної приналежності часто не постають. Проведені узагальнення дозволили висунути робочу гіпотезу щодо ключових ідей сарматизму та панславізму, що виникли у XIX столітті та, у культурологічному контексті, слугували продовженням ягеллонських традицій через йозефінізм, хоча їх реалізація на державному рівні у XIX–XX ст. була неможливою.

Висновки. Підводячи підсумки аналізу досягнень великого князя литовського і руського та польського короля Владислава II Ягайла, а також спроб ідеологічного «оживлення» культурно-державного надбання, що реально проявлялося у Польщі XX ст., можна зробити кілька узагальнень. Реально-історичним надбанням XV століття стало формування слов'янського союзу в умовах протистояння агресивно орієнтованому на Захід Тевтонському ордену та католицькій експансії, де ключовим механізмом була воєнна організація Литви, а її аристократія, прийнявши візантійське православ'я у XIII ст., створила релігійно-воєнний союз із князівськими родами Русі, що згодом сформувала Україну. Русь-Україна у складі Литви приваблювала русичів із окремих міст-держав, які брали участь у битві 1410 року, а також чехів-гуситів та інші народи. Ідеї ягеллонства Ю. Пілсудського відтворювали моделі Польщі XVI–XVII століть, хоча спроби «окатоличення» у XVI–XVII ст. призвели до занепаду Великої Польщі та втрати державності наприкінці XVIII століття.

Враховуючи значний вплив ягеллонства на історію Польщі та інших слов'янських країн, зокрема України, ягеллонська ідея виступає культурним принципом, який можна ідентифікувати у культурних та мистецьких проявів. Це проявляється у зверненні до історичних і культурно-ідеологічних принципів, що відображаються у мистецьких творах, музичних програмах, авторських коментарях та словесних ремарках, які безпосередньо або асоціативно апелюють до подій ягеллонства. Характерне звернення до праслов'янської спадщини враховує основні етноси та нації ягеллонського історичного простору – литовців, поляків, русинів і українців, чехів, словаків – у їх протистоянні іноетнічним або іноземним викликам. Крім того, у мистецьких творах відображаються культурно-мистецькі традиції різноконфесійних спільнот у жанрово-стильовій типології, символіці та образно-знакових узагальненнях культурних артефактів, із врахуванням традицій нероздільної церкви та старокатолицької спадщини Центральної і Східної України.

Список використаної літератури

1. Аврамчук О. «Ягеллонська ідея» reconsidered. Україна у працях Оскара Галецького (1891–1973). *Польські студії*. Київ, 2017. № 10. С. 52–62.
2. Гиса О. А. Ягеллонство в музиці Польщі та України XIX–XX століть. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2024. 348 с.
3. Дейвіс Н. Боже ігрище: історія Польщі; пер. з англ. П. Тарашук. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. 1080 с.
4. Маркова О., Гис, О. Культурологічно-антропологічний аспект дослідження ягеллонства. *Питання культурології: наук. період. вид.* Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв, 2025. Вип. 46. С. 45–57.
5. Муравська О. В. Вплив східнохристиянської культури на європейське музичне мистецтво XIX–XX століть: дис. ... д-ра миств.: 26.00.01 Теорія та історія культури. Київ, 2018. 636 с.
6. Петровська Н. М. Духовно-етичні настанови сарматизму та їх відтворення в польській фортепіанній музиці XIX–XX століть: дис. ... д-ра філософії: 034 Культурологія. Одеса, 2024. 236 с.
7. Halecki O. Unia Jagiellońska i misja dziejowa Polski: wybór pism; wstępem opatrzył Marek Kornat; przypisami opatrzył Rafał Łatka. Kraków : Ośrodek Myśli Politycznej: Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. 2021. 566 s.
8. Jaskuła S. Jagiellonian inspirations in inter-cultural education. *Jagiellonian ideas towards challenges of modern times*. Krakow : Jagiellonian Library, 2017. S. 67–85.
9. Jasudowicz T. Zasada tolerancji religijnej w nauczaniu Pawła Włodkowica. *Roczniki Nauk Społecznych*. Vol. 22–23 (1994–1995). № 1. S. 47–51.
10. Kamieniecki W. Idea Jagiellońska. Warszawa, 1929. S. 7–24.
11. Kamieniecki W. Ponad zgiełkiem walk narodowościowych. Idea Jagiellońska. Warszawa : Sgł. Dom Książki Polskiej. 1929. 39 s.
12. Konopczyński W. *Umarli mówią*. Zkice historyczno-polityczne. Wydawnictwo: Wielkopolska Księgarnia

Nakładowa Karola Rzepeckiego. *Poznań, 1929. 166 s.*

13. Mackiewicz M. Uwagi nad ideą jagiellońską w historiografii polskiej przełomu XIX i XX wieku. *Folia Wratislaviensis*. 2014. Vol. 3 (2), 9–24.

14. Szajnocha K. *Jadwiga i Jagiełło 1374–1413: Opowiadanie historyczne*. Warszawa: Drukarnia A. T. Jezierskiego, 1902. Cz. 2. 159 s.

15. Wisner H. *Unia Lubelska i III Statut litewski z roku 1588*. *Zapiski Historyczne*. Kraków, 1986. T. 51. S. 23–44.

References:

1. Avramchuk O. «The Jagiellonian Idea» Reconsidered. Ukraine in the Works of Oskar Halecki (1891–1973). *Polish Studies*. Kyiv, 2017, № 10. P. 52–62.

1. Hysa O. A. *Jagiellonianism in the Music of Poland and Ukraine in the 19th–20th Centuries*. Ternopil : FOP Osadtsa Yu. V., 2024. 348 p.

3. Davies N. *God's Playground: A History of Poland*; translated from English by P. Tarashchuk. Kyiv : Solomiia Pavlychko Publishing House «Osnovy», 2008. 1080 p.

4. Markova O., Hysa O. The Cultural-Anthropological Aspect of Research on Jagiellonianism. *Pytannia Kulturalohii: Scientific Periodical of Kyiv National University of Culture and Arts*, 2025, Issue 46. P. 45–57.

5. Muravska O. V. *The Influence of Eastern Christian Culture on European Musical Art in the 19th–20th Centuries*: Doctoral Dissertation in Art Studies : 26.00.01 – Theory and History of Culture. Kyiv, 2018. 636 p.

6. Petrovska N. M. *Spiritual and Ethical Guidelines of Sarmatism and Their Reflection in Polish Piano Music of the 19th–20th Centuries*: Doctoral Dissertation in Philosophy: 034 – Cultural Studies. Odesa, 2024. 236 p.

7. Halecki O. *Unia Jagiellońska i misja dziejowa Polski: wybór pism*; introduction by Marek Kornat, notes by Rafał Łatka. Kraków : Ośrodek Myśli Politycznej : Faculty of International and Political Studies, Jagiellonian University, 2021. 566 p.

8. Jaskuła S. Jagiellonian Inspirations in Inter-Cultural Education. *Jagiellonian Ideas Towards Challenges of Modern Times*. Krakow : Jagiellonian Library, 2017. P. 67–85.

9. Jasudowicz T. Zasada tolerancji religijnej w nauczaniu Pawła Włodkowica. *Roczniki Nauk Społecznych*, Vol. 22–23 (1994–1995). № 1. P. 47–51.

10. Kamieniecki W. *Idea Jagiellońska*. Warszawa, 1929. P. 7–24.

11. Kamieniecki W. *Ponad zgiełkiem walk narodowościowych. Idea Jagiellońska*. Warszawa : Sgł. Dom Książki Polskiej, 1929. 39 p.

12. Konopczyński W. *Umarli mówią. Zkice historyczno-polityczne*. Poznań : Wielkopolska Księgarnia Nakładowa Karola Rzepeckiego, 1929. 166 p.

13. Mackiewicz M. Remarks on the Jagiellonian Idea in Polish Historiography at the Turn of the 19 th and 20 th Centuries. *Folia Wratislaviensis*, 2014, Vol. 3 (2). P. 9–24.

14. Szajnocha, K. *Jadwiga i Jagiełło 1374–1413: Historical Narrative*. Warszawa: Drukarnia A. T. Jezierskiego, 1902, Part 2. 159 p.

15. Wisner, H. *Unia Lubelska i III Statut litewski z roku 1588*. *Zapiski Historyczne*, Kraków, 1986, Vol. 51. P. 23–44.

UDC 94 (438:477) (091) - 78:7

THE JAGIELLONIAN TRADITION AS A SOCIO-CULTURAL MODEL IN CONTEMPORARY POLISH DISCOURSE AND ITS RECEPTION IN THE FORMATION OF UKRAINE'S CULTURAL AND ARTISTIC SPAC

Oksana HYSА – PhD in Art Studies, Associate Professor of the Department of Musicology and Methods of Music Art, Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University, Ternopil

Olena MARKOVA – DSc in Art Studies, Professor, Head of the Department of Theoretical and Applied Cultural Studies, Odesa National Academy of Music named after A. V. Nezhdanova, Odesa

The role of the Jagiellonian heritage in shaping political and cultural processes in Ukraine and Poland is examined; its influence on intercultural interaction, the formation of national identity, and contemporary European sociocultural transformations is outlined. The Jagiellonian heritage is revealed as an example of historically established cooperation among peoples, based on the principles of mutual respect and cultural dialogue. Special attention is paid to the appeal to the Jagiellonian tradition in contemporary scholarly discourse, which demonstrates its relevance for understanding the issues of European integration and cultural diversity.

Key words : Jagiellonian tradition, intercultural education, Slavic union, cultural heritage, Poland, Ukraine, religious and political solidarity, modernism in art.

Стаття отримана 25.11.2025

Стаття прийнята 28.12.2025

Стаття опублікована 28.05.2026